

Socialdemokraternas förslag till budget för Värnamo Kommun 2018-2020

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Vill man växa måste man satsa!

Mål, nämnduppdrag, driftbudget samt investeringsbudget och yrkanden

Innehåll:

- Inledning, våra förväntningar på verksamheten sid 2
- Fokusområden 2018-2020 sid 2
- Omvärldsanalys sid 3
- Staten och Kommunerna sid 5
- Vision och övergripande mål sid 6
- Budgetförutsättningar sid 6
- Driftbudget med resultaträkning sid 6
- Investeringsbudget sid 7
- Uppdrag till styrelse och nämnder sid 10
- Slutligen sid 19
- Yrkanden sid 21

Inledning, våra förväntningar på verksamheten

Vi ser positivt på den politiska enighet som nu råder att jobba med utveckling och strategiska frågor i Värnamo Kommun. Det är naturligt att vilja växa, att välkomna fler invånare och fler sunda arbetsplatser. Men det är inte så enkelt att få fler människor att bosätta sig i vår kommun bara för att kommunfullmäktige beslutat om en sådan vision. Det krävs mer än så för att människor skall flytta. Hur marknadsför vi vår kommun, hur formuleras och genomförs de politiska besluten som påverkar, hur skapas arbetsplatser, bostäder, service med mera?

Att skapa attraktivitet handlar om trivsel, tillit och trygghet. Under kommande period är det dessa tre punkter som skall lyftas in i en strategisk genomförandeplan för kommunens verksamhet. Socialdemokraterna ser inga problem med att integrera detta tänkande med vårt gemensamma uppdrag inom de tre hållbarhetsaspekterna, social, ekologisk och ekonomisk och övergripande mål. Vi ser möjligheterna för boende, skola och omsorg i en växande kommun.

Detta förslag till verksamhet och budget för Värnamo kommun 2018-2020 med utblick, utgår från de dokument som finns på www.värnamo.se/budget2018vår. Det innehåller besked om förväntningar på nämndernas hela verksamhetsansvar samt lyfter fram vissa prioriteringar och krav på förbättringar. Förslaget är fristående och fullt genomförbart när en majoritet av kommunfullmäktiges ledamöter röstar för.

Fokusområden 2018-2020.

Utöver grunduppdragen och redovisat målstyrningsarbete skall under kommande period dessutom nedanstående fem fokusområden jobbas särskilt med. Uppnått resultat skall redovisas i varje årsbokslut

a/ personal.

Det är allt mer uppenbart att kommunen måste arbeta med att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna anställa personal med behövd kompetens och kunskap samtidigt som man också måste kunna behålla personal. Bemanningsenheten skall kunna förmedla de vikarier som efterfrågas, en inventering och analys av vikariebankens kompetens skall genomföras och tillgången till vikarier skall stärkas, t.ex. genom fler fasta tjänster.

Sjukfrånvaron ligger på en fortsatt oacceptabelt hög nivå. Strategiskt arbete skall genomföras för att åtgärda arbetsmiljö, kvalitetssäkra rehabiliteringsplanerna och därmed minska frånvaron..

b/ attraktivitet.

Det finns en uttalad ambition om att vi skall bli fler invånare. Det räcker inte bara med att sätta ett antal utan att samtidigt ta fram hur man vill att nya och gamla invånare skall uppfatta sin kommun. Vad är det som skapar trivsel, tillit och trygghet? Kultur- och fritidsutbud, klimat och miljö, jämlika och jämställda förutsättningar, bostäder, arbetsplatser, grönyta, gator och vägar. Många olika faktorer finns som skapar tillväxt. Inom fokusområdet attraktivitet skall åren 2018-2019 öka utbudet av aktiviteter/evenemang för tonåringar och unga vuxna.

c/ kunskapsnivån

Alla barn i skolan skall nå lägst godkända resultat. Det skiljer mellan kommunens skolor och ännu är inte IT som pedagogiskt verktyg infört överallt. Lokalerna har olika status vilket innebär att ventilation och underhåll brister på vissa skolor. Det är trångt. Någon skola har tvärtom väl få elever. Skolfrukost saknas och skollunchernas kvalitet i lugn måltidsmiljö ifrågasätts. Strategi för likvärdig skola i lämpliga lokaler med god arbetsmiljö och fungerande inlärning skall presenteras 2018 tillsammans med en tidsatt åtgärdsplan.

d/fastigheter.

Kommunen äger många fastigheter samtidigt som man också är en stor hyresgäst hos ett antal fastighetsägare. Medborgarnämndens förvaltning är ett exempel på en förvaltning som vuxit och har stort behov av utökade lokaler samt större sammanhållning än dagens utspridda verksamhet. Under många år diskuteras hur egna lokaler i första hand skall användas, underhållsplanernas status och genomförande samt även försäljning skall ske av fastigheter som inte kommer att efterfrågas av kommunens verksamhetsbehov. Samtidigt efterfrågas också nya lokaler. Under 2018 skall redovisning av dessa utredningar ske och förslag till åtgärder presenteras.

e/ samhällsplaneringen

Bristen på fungerande översiktsplan, fördjupade översiktsplaner över staden och mindre samhällen samt bristen på aktuella detaljplaner hämmar tillväxt och utveckling. Samt försvårar framför allt den hållbara samhällsutvecklingen i hela vår kommun. Senaste året har personalförstärkning skett hos ansvarig nämnd. En aktualiseringsplan har tagits fram för översiktsplanen men fortfarande saknas en redovisad övergripande realistisk tidplan för genomförandet av alla detaljplaneuppdrag. Ett sådant arbete skall redovisas första halvåret 2018. I den presentationen skall också ingå plan för genomförande av klimatarbete, Laganstråket, grönytefaktor o.dyl.

Eftersom dessa fokusområden berör mer än en nämnd, föreslår vi att varje område bildar en projektgrupp med deltagare från flera kompetenser.

Omvärldsanalys

Finansdepartementets senaste prognos för den ekonomiska utvecklingen visar att Sveriges ekonomi går stark. Sysselsättningen är rekordhög och arbetslösheten sjunker. De offentliga finanserna väntas visa ett överskott varje år innevarande mandatperiod. Samtidigt skall man ha i minne att vi är beroende av omvärlden. Fortsatta krig, lägre tillväxt, klimatförändringar m.m. påverkar. Hållbar politik är därför en styrka.

Kommunsektorns ekonomi påverkas i hög grad av utvecklingen på arbetsmarknaden, då inkomster från skatt på arbete utgör en stor del av sektorns inkomster. Statsbidragen utgör ungefär 18 procent av inkomsterna. Kommunsektorn är inne i en period då omfattande investeringar görs. Många växande kommuner är i behov av nya lokaler, för exempelvis förskolor, samtidigt som den demografiska utvecklingen också ökar behoven inom skolan, sjukvården och äldreomsorgen i flera kommuner och landsting. Äldre byggnader och

infrastruktur behöver dessutom rustas upp eller bytas ut. Ränteläget är lågt och resultaten har varit relativt goda de senaste åren, vilket bidrar till ökad benägenheten att investera.

Sverige har idag en stark tillväxt med ett förbättrat läge på arbetsmarknaden där kommunerna och landstingen sysselsätter ungefär en fjärdedel av det totala antalet sysselsatta i Sverige. Totalt var drygt 1,3 miljoner personer sysselsatta i kommunalt finansierad verksamhet 2016. Detta är positivt då kommunsektorns ekonomi påverkas i hög grad av utvecklingen på arbetsmarknaden där inkomster från skatt på arbete utgör en stor del av sektorns inkomster. Skatteinkomsterna bedöms öka relativt starkt under 2017, och detta beror på att det goda arbetsmarknadsläget ger ökade intäkter från inkomstskatt till kommuner och landsting. Detta bedöms sakta in 2018-2020 och 2018-2020 beräknas BNP-tillväxten att understiga 2% och innebär att en ökning av sysselsättning blir begränsad.

Sociala ersättningar beräknas bidra till minskat skatteunderlag enligt prognos för 2018. Därför är det mycket viktigt att satsa förebyggande på frisk personalstyrka. Då vi ser en ökad långtids sjukfrånvaro bland kvinnor är det av vikt att uppmärksamma att omkring 80 procent av de anställda hos kommun och landsting är kvinnor. Det är värt att påpeka att den starka inkomstutvecklingen ger utrymme att kraftigt öka den kommunala konsumtionen och ändå bibehålla ett oförändrat finansiellt sparande 2017. Därefter ökar utgifterna mer än inkomsterna, varför kommunsektorns finansiella sparande och resultat minskar fram t.o.m. 2020.

Den starka befolkningstillväxten som vi har sett de senaste åren väntas hålla i sig under prognosperioden 2017–2020, enligt Regeringens prognoser. Det är främst antalet barn som ökar snabbt. Antalet äldre väntas dock också öka i relativt snabb takt fram t.o.m. 2020. Regeringen bedömer att åren därefter väntas gruppen öka betydligt mer än befolkningen som helhet. Befolkningsutvecklingen påverkas framöver bl.a. av utvecklingen av antalet asylsökande. Bland de asylsökande som var inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem i mars 2017 var 49 procent under 19 år, 49 procent 20–64 år och endast 1 procent över 64 år. Detta innebär att antalet personer i arbetsför ålder på sikt ökar till följd av mottagandet av asylsökande.

Regeringen anger att år 2000–2016 ökade antalet personer i arbetsför ålder med drygt 500 000, samtidigt som antalet barn (0–19 år) och äldre (80 år och äldre) ökade i betydligt mindre omfattning (ca 200 000). Personer i de två sistnämnda åldersgrupperna är oftare brukare av kommunala välfärdstjänster än personer i de övriga åldersgrupperna.

På grund av de andra OECD-ländernas återhämtning, som präglas av investeringar, är positivt för Sverige då vår exportindustri till stor del producerar investerings- och insatsvaror och bidrar till mer till BNP-tillväxten de närmaste åren än tidigare. Detta påverkar även konjunkturprognosen för teknikföretag, som vi har fler av i vårt område.

Parallellt med detta dämpas tillväxten i den inhemska efterfrågan som var en konsekvens av förra årets stigande utgifter för flyktingmottagandet och där de kommande årens utgifter är betydligt lägre vilket leder till att den offentliga konsumtionen växer långsammare. Konjunkturinstitutet prognostiserar att även bostadsinvesteringarna kommer att växa i lägre takt vilket bland annat beror på brist på arbetskraft i branschen. Däremot leder den fortsatta

konjunkturuppgången till att efterfrågan på arbetskraft kommer att vara hög 2017 och 2018 och att anställningsplanerna i näringslivet pekar på att behovet av att nyrekrytera är stort. Detta krockar med brist på arbetskraft med efterfrågad kompetens och leder till en dämpad tillväxt i sysselsättningen 2018.

Slutsatsen man kan dra av Svenskt Näringslivs enkäter är att Värnamo kommun anses ligga sämre vad gäller kommunal upphandling samt tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. Samarbetet mellan näringsliv och skola, anpassning av företagens kompetensbehov och tillgång till bostäder anges som de tre viktigaste frågorna.

Utifrån vad som är känt här ovan tillsammans med vårt krav på ordning och reda, god ledning och styrning och hållbar politik, har vi utformat detta fristående budgetförslag.

Staten och Kommunerna

Värnamo kommun är beroende av vilket förhållningssätt som regering och riksdag har till kommunernas ansvarsområden. Hur lyckas man att få hela Sverige växa, internationaliseringen, förmågan att lyckas hålla arbetslöshet nere och tillväxt uppe. Byggnad och underhåll av vägar och järnvägar, omfattningen och tillgängligheten till högre utbildning. Samspelet och dialogen mellan staten, regionen och kommunen är viktig för att både förbättra och genomföra verksamheterna. Vi Socialdemokrater märker tydligt skillnaden mellan den tidigare Alliansledda regeringen och nuvarande genom reformer, generella och riktade statsbidrag. Med en nationell politik som värnar jämlikhet och solidaritet har alla möjligheter att växa. Vårt budgetförslag bygger på en fortsatt Socialdemokratiskt ledd regering.

Generella statsbidrag skall vara utgångspunkten när staten förmedlar pengar till kommunerna. Även riktade statsbidrag är välkommet och vi ser fram mot tillsitsreformen att minska detaljeringsgraden eftersom den riskerar att skapa en betungande administration för båda parter. De riktade statsbidragen ökade något 2017, men minskas nationellt kommande år, framför allt med hänvisning till minskad migrations- och integrationsrelaterat arbete.

År 2017 tilldelades kommunerna de s.k. välfärdsmiljarderna. Omkring 14 miljoner av dessa tillföll Värnamo Kommun. Kommunfullmäktiges majoritet öronmärkte årligen 10 miljoner (2017-2019) för kompetensutveckling. I vår alternativbudget fördelades välfärdspengarna i huvudsak till personalförstärkning inom förskola, fritids, skola och äldreomsorg. I detta budgetförslag har vi ändå valt att låta kompetensutvecklingspengarna fortsätta ligga kvar 2018, 2019 med 10 miljoner vardera. Behovet av kompetensutveckling är stort. Tyvärr saknas en genomlysande inventering och analys. Vi förväntar oss att en sådan kommer senast under 2018.

Värnamo kommuns nämnder och förvaltningar skall löpande följa de nationella besluten och söka alla de bidrag vi är berättigade till. Detta gäller även kravet att söka medel från statliga myndigheter, berörda organisationer inklusive EU.

Vision och övergripande mål

Målstyrningen har börjat bli bättre i Värnamo kommun. Intressanta jämförelser redovisas från analysgruppen vilket ger information till oss förtroendevalda om hur verksamheten i Värnamo kommun ser ut i jämförelse med andra. Att ligga på riksnittet är vi inte nöjda med, kommunen kan bättre för att vi skall bli attraktivare för befintliga och kommande invånare. Vi ser att detta arbete kan fördjupas och ge än mer underlag inför kommande beslut.

Vi håller fast vid vår vision "Värnamo, en framtidskommun för alla". Den sammanför både det humanistiska och fokus på framtiden.

Vi håller också fast vid våra tidigare presenterade tre övergripande mål som utgår från medborgare, anställdas och förtroendevaldas förväntningar på framtiden (ref Värdegrundsundersökningen 2012). Att övergå till Socialdemokraternas förslag är fullt möjligt eftersom en hel del av ambitionen i det målarbete som äntligen kommit igång i kommunen mycket enkelt kan appliceras till våra övergripande mål.

Jobb och framtidstro; *"Verksamheten i Värnamo Kommun ska främja fler och bättre jobb"*

Ansvar för kommande generationer; *"Verksamheten i Värnamo Kommun ska på ett meningsfullt och långsiktigt hållbart sätt främja trygg och skapande miljö"*.

Pålitlig samhällsservice; *"Verksamheten i Värnamo Kommun ska på ett ansvarsfullt och hållbart sätt möta medborgarna"*

Finansiellt mål; Nettodriftkostnadens resultat bör för ett enskilt år inte understiga 2 %. Investeringarna bör inte under perioden överstiga en upplåning på 100-110 miljoner per år 2018-2020.

Horisontella krav är miljö, jämställdhet, bemötande.

Kommunstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att konkretisera sitt arbete för att nå dessa mål. Redovisas till kommunfullmäktige i oktober 2017.

Budgetförutsättningar

Denna fristående Socialdemokratiska budget baseras på de underlag som finns på budgethemsidan K1 resp. K2, redovisats av nämnderna och befolkningsprognos maj 2017. Beloppen anges i tusen kronor, om inget annat är skrivet.

Med Socialdemokraternas förslag blir kassaflödet i snitt 100 miljoner likvida medel per år vid årets slut samt upplåningsbehovet blir maximalt 78 miljoner, 173 miljoner samt 108 miljoner år 2020. Våra finansiella mål uppfylls.

Driftbudget med resultaträkning

Efter analys av befolkningsprognosen beslutar Socialdemokraterna bygga budgeten på den senaste befolkningsprognosen (maj 2017). Hur väl denna överensstämmer med verkligheten beror på hur väl vi lyckas i att hålla hög attraktivitet, tillgång på bostäder och arbetsplatser.

Varje nämnd erhåller en uppräknad rambudget som skall täcka hela uppdraget. På sid 10 under rubriken uppdrag till nämnder och styrelse, finns angivet verksamhet som vi förväntar oss bli genomförd inom de olika målområdena. Centralt finns reservation för faktiska löneökningar. Kommunstyrelsens anslag för oförutsett är minskat till 500.000 kronor, hela prognosen för fastighetsavgiften är medtagen, i övrigt är inga ändringar gjorda i fliken "finansiering".

Vi påminner också om kravet att söka statsbidrag m.fl. samt samtligas ansvar att under perioden lyfta upp de fem fokusområdena, sid 2. Resultatet skall redovisas i kommande års månadsrapporter.

Antal invånare 1/11 f g år	34 083	34 343	34 546
	Budget	Plan	Plan
<i>Belopp i kkr</i>	2018	2019	2020
Kommunstyrelsen – Klif	80 202	80 057	78 868
Kommunstyrelsen - Campus	18 536	18 849	19 124
Kommunstyrelsen - Tekniskt utskott	84 929	84 882	84 885
Överförmyndare	1 991	2 057	2 123
Kommunens revisorer	1 544	1 563	1 582
Upphandlingsnämnd	9 084	9 092	9 100
Servicenämnd	21 136	20 019	19 902
Samhällsbyggnadsnämnd	59 919	59 915	59 911
Kulturnämnd	28 032	28 147	28 263
Barn- och utbildningsnämnd	807 299	809 708	812 150
Omsorgsnämnd	568 466	568 821	569 176
Medborgarnämnd	130 502	130 471	130 440
Summa nämnder	1 811 640	1 813 581	1 815 524
Övrig verksamhet	17 972	24 358	17 387
Centrala lönededel	65 106	105 442	148 258
Pensioner	30 992	31 423	32 240
Kapitaltjänstintäkter	-145 223	-146 615	-147 885
Verksamhetens nettokostn exkl avskrivningar	1 780 487	1 828 189	1 865 524
Avskrivningar	100 918	107 433	113 733
Verksamhetens nettokostnader	1 881 405	1 935 622	1 979 257
Verksamhetens nettokostnad (omvänt tecken)	-1 881 405	-1 935 622	-1 979 257
Skatteintäkter	1 619 174	1 675 845	1 736 176
Kommunalekonomisk utj och kommunal fastighetsavgift	300 968	301 402	296 592
Finansiella intäkter	6 850	6 950	7 050
Finansiella kostnader	-6 878	-10 544	-13 889
ÅRETS RESULTAT	38 709	38 031	46 672

Investeringsbudget

Varje år beslutar Kommunfullmäktige om investeringar som ska genomföras under perioden, men varje år blir det ekonomiska utfallet något helt annat. Stora summor tilläggbudgeteras

vilket innebär att "investeringsberget växer". Det finns flera orsaker till att beslutad budget inte hålls, försening i upphandling, brist på beslutade detaljplaner, förskjutning i fakturering, tidsbrist, bland annat. Största problemet är ändå att den ambitionsnivå kommunfullmäktige sätter inte uppfylls. Detta är ett stort problem för både demokratin och verksamheten.

Styrdokument finns för investeringsprocessen men de har inte fungerat i praktiken. Socialdemokraterna har under åren lämnat ett antal förslag på uppstramning och förbättringar. Vi föreslår nu att under kommande investeringsperiod 2018-2020 skall en politisk styrgrupp tillsättas för alla fastighetsinvesteringar där två eller fler nämnder är berörda. Styrgruppens uppdrag blir att följa arbetet från beställning till upphandling och genomförande samt ha mandat att ta eventuella kompletterande beslut i linje med vad kommunfullmäktige beslutat. Denna åtgärd med politisk styrgrupp ser vi som en tillfällig åtgärd för att styra upp processen och tydliggöra beslutsordningen. En uppföljning av metoden skall ske 2020.

Varje nämnd har varje år en ambitiös lista på nämndspecifika investeringar man behöver göra för att hålla god verksamhet i den fysiska miljön och i olika administrativa verksamhetssystem. Varje år inträffar någon händelse som gör att investeringarna inte genomförs som planerat. Vi uppskattar återhållsamheten och ansvaret i att inte investera utan att det reella behovet finns. Vi gjorde en uppföljning 2014 som visade att endast 50,6% av beräknad nivå inköptes. Uppföljning för 2016 visar på 56,2% genomförande samt i månadsrapporten i mars ligger 2017 års prognos på 82 %. Trenden fortsätter alltså. Vi lägger in en generell justeringspost på minus cirka 40 %. Skulle någon nämnd kunna genomföra planerad investeringstakt och därmed inte klara sig på 60 % av önskat anslag, har de full möjlighet att ställa en ansökan till kommunfullmäktige om ekonomiskt investeringstillskott. Önskemål till förnyelse av maskinpark ligger kvar på fem miljoner årligen.

Det kostar att växa och vi vill växa. Därför skall investeringarnas mål och syfte också sättas i relation till vilken nytta för attraktivitet och hållbarhet investeringen fyller för Värnamo kommun. Socialdemokraternas förslag till investeringsbudget innebär att de skattefinansierade investeringarna kommunfullmäktige beslutar om är en rambudget för att garantera finansieringen. Eftersom osäkerheten i planeringen är hög innebär vårt förslag med rambudget och "klar senast" att nämnd och utskott har möjlighet att inom tilldelad investeringsram kunna fördela mellan projekt om något oförutsett inträffar som påverkar tidsplanen. Några andra objekt än vad som nämns kan inte bli aktuella inom ramen utan nya måste lyftas i särskild ordning som vanligt.

Numer måste även Värnamo kommun låna pengar för investeringar. Ju högre låneram desto större risk för ekonomiskt nettodriftunderskott när räntan stiger. En hög investeringsnivå innebär också höga avskrivningar vilket i sig belastar driften och resultatet. Vi konstaterar också att övervägande många aktuella investeringar fortfarande håller kalkylnivå 3. En översyn av kalkylnivåernas relevans skall redovisas senast april 2018.

	2018	2019	2020	2021	2022
SUMMA SKATTEFINANSIERADE INVESTERINGAR	233 141	237 968	209 114	214 617	199 068
SUMMA INVESTERINGAR MARK & EXPLOATERING	37 500	59 500	51 000	26 000	38 000
SUMMA AVGIFTSFINANSIERADE INVEST. VA	50 000	50 000	50 000	50 000	50 500
SUMMA AVGIFTSFINANSIERADE INVEST. AVFALL	0	0	0	0	0
TOTALA BRUTTOINVESTERINGAR	320 641	347 468	310 114	290 617	287 568
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL INVESTERINGAR, MARK & EXPLOATERING	-23 500	-23 500	-23 500	-23 500	-23 500
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL INVESTERINGAR, VA- ANLÄGGNINGSAVGIFTER	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL INVESTERINGAR	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
TOTALA "NETTOINVESTERINGAR"	289 641	316 468	279 114	259 617	256 568

Inom rambudgeten grupperas maximal nivå för de större investeringsområdena, se tabell nedan. Under avsnittet "uppdrag till nämnder och styrelser" sid 10, anger vi investeringsobjekt vi anser skall ingå i ramen samt inom vilka år den senast skall vara färdigställd.

Investeringsgrupp	2018	2019	2020	2021	2022
Fastigheter	143300	162800	114400	132800	105250
Gator och vägar	25000	16700	21500	23400	18900
Parker	5100	5500	7000	2000	9700
Gc vägar och belysning	10900	8900	14900	10500	11400
Fritid	5080	5720	9780	6280	2300

I denna investeringsbudget ingår inte något anslag för översvämningsåtgärder (ref önskemål 2022). Vi anser att detta samhällsskydd med dagvatten, översvämningsåtgärder o.dyl. behöver en ytterligare diskussion och prioriterad tidplan. Vi förväntar oss en sådan inför nästa budgetberedning inför perioden 2019-2023.

Avgiftsfinansierad verksamhet.

För vatten och avloppsverksamheten anslår vi en årlig investeringsram på 50 miljoner kronor. Prioriteringen är miljöförbättrande underhåll samt förstärkning i skydd och driftövervakning. Under perioden förväntar vi oss att ett konkret förslag på lösning för Hamra och Herrestad finns presenterat för de berörda och åtgärderna verkställs senast 2022.

Under perioden förväntar vi oss en redovisad översyn av gällande vattenskyddsområden samt förslag till eventuella förändringar och skyddsföreskrifter.

Uppdrag till styrelse och nämnder

Jobb och framtidstro

DRIFT

En kommun med framtidstro, många möjligheter, varierat boende samt ett jämlikt och jämställt arbetsutbud är attraktivt för både dem som redan bor i kommunen och dem som kan tänka sig flytta in. Detta avsnitt ställer flest krav på Kommunstyrelsen, Tekniska Utskottet, Kulturnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden

Brist på kunniga och kompetenta medarbetare anges fortfarande som ett av de allvarligaste hoten mot tillväxt och stärkt ekonomi. Samtidigt finns flera människor som söker arbete eller vill byta karriär. Det kommunala ansvaret i denna fråga, utöver att vara en god och attraktiv arbetsgivare, är att bereda utbildning på flera nivåer. Genom diverse motioner till kommunfullmäktige har vi visat på exempel. Campus har ett särskilt ansvar att bedriva teknikutveckling och eftergymnasial yrkesutbildning. Antal kurser och studenter ökar. Socialdemokraterna föreslår här i sin driftbudget ett ökat anslag 300.000 kr år 2019 samt 600.000 kr år 2020, pengar för att öka möjligheten till nya utbildningar. Att bedriva samverkan med olika högskolor och ha ett aktivt sökande för yrkeshögskolekurser, är mycket bra och främjar oss att öka kommunens attraktivitet genom att rikta kompetensen där behov finns.

Värnamo Kommun har ett aktivt föreningsliv som bidrar till folkhälsa och attraktivitet. Simhallen är en kommunal funktion som skulle kunna göras tillgängligare och trivsammare. Den kräver både investerings- och driftpengar. Driftbudgeten till dessa områden ökas med en halv miljon årligen. Ekonomiskt stöd till föreningarna innebär också krav på att främja demokrati, jämställdhet och drogförebyggande verksamhet.

”Bristen på detaljplaner är tillväxthämmande”, var rubriken på en av Socialdemokraternas alla interpellationer till kommunfullmäktige. Viss utökning har skett på samhällsbyggnadskontoret. Vi föreslår ännu en utökning eftersom det fortfarande släpar med översiktsplan, fördjupningar och detaljplaner. Vill vi växa så måste allt detta fungera väl. Planavdelningen tillförs 400.000 kronor årligen. Planarbetet skall också vara tydligt i sin analys för att upprätthålla ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet.

Från 2018 kommer Gummifabriken att ha helårseffekt. Denna stora satsning måste fungera. De ökade hyreskostnader som bland andra Kulturnämnden får p.g.a. nytt bibliotek är kompenserade enligt den uträkning som presenterats på budgethemsidan. Vi påminner också om att konceptet skall upprätthållas så att kreativiteten och vinsten nås genom att ha Akademi, Näringsliv och Kultur samlat under samma tak. Enligt avtal med VKIAB har bolaget ansvar för konceptets genomförande och verksamheten i huset alla årets dagar. Anslaget för ökad kulturverksamhet tillförs Kulturnämnden, 300.000 kronor per år att i första hand prioriteras till kulturevenemang för äldre samt ungdomar/unga vuxna.

INVESTERING

För jobb och framtidstro är det en förutsättning att det finns bra, ändamålsenliga och trevliga markområden både för bostäder och för företag i hela vår kommun. Bostadsområdena skall vara socialt och ekologiskt hållbart utformade med varierad upplåtelseform. Hyresrätter i centrala och andra attraktiva delar öppnar upp för fler att hitta sitt första boende oavsett om man redan är invånare eller nyinflyttad till kommunen. Mark- och exploateringsbudgeten innehåller både kostnader och intäkter. Eftersom det idag redan finns en hel del osåld mark har vi valt att behålla nivån på intäkterna. Att samtidigt planera för ytterligare mark och avsätta pengar för gata, vatten, avlopp, grovplanering med mera är viktigt. Framförhållningen garanterar ett varierat utbud till dem som önskar etablera sig i Värnamo kommun. Vi bifaller också att reservera 2 miljoner per år till förvärv och generella exploateringskostnader, t.ex. arkeologi.

Investeringsram	2018	2019	2020	2021	2022
Bostadsområden	30 500	25 500	12 000	6 000	25 000
Verksamhetsområden	3 000	30 000	35 000	16 000	9 000

Ovanstående investeringsram innebär att bostadsområden som Helmershus, Ekenhaga, Mossle, Åminne och Rydaholm kan färdigställas senast 2019. Samt att resterande Helmershus, Del av Västhorja, Svensbyggevägen, Del av Bredaryd Häggegård, och Bor kan färdigställas senast 2022. I ramen ingår också 2 miljoner som reserv för iordningställande av bostadsområden i de övriga orterna om efterfrågan kommer.

Verksamhetsområde kan inom ramen verkställas senast 2019 på Sydsvenska krysset etapp 3 och förstudie Arenaområde. Senast år 2022 medger investeringsramen resterande del av etapp 3 Sydsvenska krysset (30 miljoner), Norregård, Arenaområdet, Ängarna i Bredaryd, Bors norra kan verkställas. I ramen 2018-2022 finns också 3 miljoner avsatta för markberedning övriga orter.

Skulle översiktsplan och detaljplaner visa på områden utöver vad som nämnts här ingår en pott på 8 miljoner i 2022 års exploateringskostnad. Vi anser att det är värdefullt att ha denna reserv.

Den fysiska miljön, skötsel av gator och vägar mm, medverkar till attraktivitet, trivsel och tillit. Ett löpande underhåll är angeläget liksom förbättringar. I investeringsbudgeten ingår årlig pott på nära 8 miljoner till beläggning, trafiksäkerhet, utsmyckning, väderskydd med mera.

Åtgärder för den nya elbusstrafiken skall vara klart 2018, liksom trafiksäkerhetshöjande åtgärder på Nydalavägen, Lasarettsgatan, hållplats Malmgatan och Köpmangatan. Senast 2020 skall åtgärder i samband med kvarteret Städet vara klart, liksom åtgärder på Storgatan i Bredaryd, trafiklösning Expovägen, infrastruktur Gummifabriken, Cirkulationsplats Draken, gata Åbron, Götavägen, Salviavägen, passage Sveavägen och Folkhögskolebacken. Ytterligare samåkningsparkering klar 2018

Senast 2022 skall en säker trafiklösning vara klar i korsningen Silkesvägen-Halmstadvägen, liksom hastighetsanpassning på Lagastigen, åtgärder Västermogatan, säkerhetsrenovering Viadukten (flytt av trappan förväntar vi oss blir klar under 2017!). Vråenvägen behöver också trafiksäkerhetshöjande åtgärder, osäkert om detta hinner bli klart 2022/2023. Den inventering som gjordes för att se vilka gator som kan bli vattenreservoarer vid skyfall och

översvämning är dags att börja åtgärda i samband med ordinarie gatuförbättringar. Årlig pott finns med, men osäkerhet finns angående genomförandet.

Behovet av parkeringsplatser i Värnamo stad har diskuterats mer och mer. Enligt en utredning ska det finnas ca 400 lediga platser i centrala delarna kl 12 en torsdag. Men tillgången ifrågasätts eftersom det på senare tid står alltför många bilar parkerade på gatumark och befintliga p-platser upplevs som fulla. Uppdrag om utredning av parkeringshus skall ha getts, någon samlad rapport har ännu inte offentliggjorts. Vi anser att det är viktigt att få fram en sådan, som har analyserat både behov, placering och ekonomi/ägande. För oss är intill Gummifabriken en lämplig plats eftersom den då också kan användas för tågresenärer. Ett parkeringshus skall vara enkelt att nå/lämna. Arkitekturen är viktig för stadsbilden, miljön, säkerhet och trygghet. I investeringsbudgeten ingår 50 miljoner år 2022/2023, den tidpunkten är ännu preliminär.

Ur både folkhälso- och klimataspekten är ökat cyklande en angelägen åtgärd. Alla kan inte, men fler borde än idag. Flera kommuner har under senare år tagit fram en cykelstrategi för att underlätta att fler kan använda cykeln som transportmedel. Bra cykelvägar, regnskyddade säkra parkeringar och bra underlag är några exempel som underlättar cyklandet. Ett arbete med cykelstrategi för Värnamo kommun skall presenteras innan nästa budgetberedning 2019. I investeringsbudgeten ingår en årlig pott på 6 miljoner för cykelvägar i Värnamo stad. Samt årlig pott för förnyelse av gåvtor och åtgärder för att underlätta för funktionshindrade trafikanter. Tillkommer gör gång- och cykelbro över Lagan söder om Aplanalen, klar senast 2019, samt förbättring Vråen Centrum som skall vara klar senast 2018.

Ortssammanbindande cykelvägar är också väldigt viktiga för trafiksäkerheten. T.ex. Rv 27 är helt olämplig att cykla på, smal och mycket trafik. Därför är det angeläget att färdigställa säkra cykelvägar mellan våra orter. Vi delar uppfattningen att Trafikverket har ett stort ansvar här också, men det går inte att vänta på dem hur länge som helst. Aktuellt i denna investeringsbudget är sträckan Värnamo-Bor som borde kunna anläggas i samband med överföringsledningarna och fjärrvärme, klart 2020 i bästa fall. Mellan Värnamo och Bredaryd pågår överföringsledningsarbetet och en väg växer fram ovanpå ledningarna. Vår uppfattning är att "denna väg att cykla på" behöver hårdgöras/asfalteras för att få bästa friktion, klart senast 2022. Mellan Värnamo och Tännö respektive Värnamo och Hånger finns idag bra väg. Kvar är bland andra Värnamo-Hörle. Därutöver finns också behov av att binda samman Bredaryd-Lanna. I vår investeringsbudget finns 4 miljoner 2021/2022 som reserv för att påbörja arbetet. Belysning är oerhört viktigt att få trafiksäkert och tryggt, en årlig pott på en miljon ingår i vårt förslag.

Ur klimat- och attraktivitetssynpunkt är det också viktigt att lyfta fram våra vattendrag. Projektet Laganstråket skall genomföras, redovisning av tidsatt åtgärdslista skall ske senast i början av 2018. Investeringsbudgeten bifaller avsatt pott för detta.

Idrott är en av Sveriges största folkrörelser. Varje vecka deltar massor av människor i idrottsarrangemang. Kommunens ansvar är att i första hand folkhälsofrämjande samt barn och ungdomars idrottsutövning. Samtidigt stimulerar elitidrotten intresse som också ökar attraktiviteten. Därför krävs en kombination av möjligheter. Aktuellt just nu är hållbarheten i befintliga arenor och utredning av nya. Vi tolkar att en Arenautredning pågår och skickar med att det inte enbart kan handla om fotbollsplaner. Utredningen behöver analysera behovet för

andra idrotter som t.ex. hockey, konståkning, simning samt andra inomhussporter som t.ex. innebandy. Hur länge håller nuvarande anläggningar? Vad är mest ekonomiskt försvarbart att förbättra? Hur kan samverkan med civilsamhället ske? Hur kan området kombinera både inomhus och utomhus? Senast 2019 skall låssystemen vara kompletterade på befintliga anläggningar, årligt anslag för inventarier mm ingår i budgeten.

Spontanidrottsplatser är något som har fått en ökad efterfrågan. Socialdemokraterna fick avslag på motion (maj 2008) att anlägga sådan i östra delen av Värnamo. Vi noterar nu till vår glädje att detta ändå är på gång. Sådana platser behövs också i våra kransorter. I investeringsbudgeten ingår pott för dylika platser men vi ser fram mot konkreta genomförandeförslag i god tid innan nästa budgetberedning. Utegymp efterfrågas, en plats som bör utredas är Apladalen intill lekplatsen vilket skulle öka "lekredskap" för fler åldrar.

Alandsryds område fick ett riktigt lyft i och med förbättrad skidbacke och lift. Vi bifaller önskemålet om förstudie för konstsnöanläggning och pengar finns för färdigställande senast 2020. Övriga anläggningar i friluftsområdet Borgen har 300.000 kronor årligen till förfogande.

Simhallen fyller en viktig funktion för folkhälsan. Socialdemokraterna har vi åtskilliga tillfällen påpekat behovet av förbättringar för att möta behov och önskemål. Vi ser fram mot pågående utrednings resultat. I budgeten ingår medel för förnyelse av inventarier samt till om- tillbyggnad klar senast 2020.

Investeringsönskemål som gräsklippare, isprepareringsmarskin, antidrunkningsystem o dyl. bifalls. Om inte under 2017 så absolut senast 2018 skall också toaletten vid Skateparken vara på plats!

Senast 2021 skall nytt motionsspår i Bor vara färdigställt. Samt senast 2022 skall stadsparken i Bredaryd samt upprustning av Enehagsparken/Åbroparken vara klara.

Årlig pott ingår i investeringsbudgeten för löpande upprustning av parker och lekplatser (1,6 miljoner årligen). Att ta vara på kunskap från Alnarpsprojektet i Bolaskogen är viktigt och en årlig pott för detta ingår. Senast 2018 skall förnyelse skett i Vråenparken, och Nygrens gärde i Rydaholm. Osuddenområdet bör vara klart senast 2019. Folkets parks fastigheter och miljö är gravt misskött, här måste en ordentlig insats genomföras. Trots påtalade behov har inga åtgärder redovisats. Vi kräver att dessa genast tas fram och i investeringsbudgeten finns 8,3 miljoner avsatt för det mest akuta.

Ansvar för kommande generationer

Detta avsnitt ställer flest krav på Kommunstyrelsen, Barn- och Utbildningsnämnden, Tekniska Utskottet, Medborgarnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden

DRIFT

Barn och unga är vår samtid och vår framtid. Att ha en god och trygg uppväxtmiljö innebär god folkhälsa, inlärningsnivå och förmåga till kreativt tänkande. Så som arbetsliv förändrats med tiden är denna förmåga till ständig kompetensutveckling och kreativitet något som ökar i efterfrågan. Både den fysiska och psykiska miljön skall vara öppen och tillgängligt så att barn

och unga hittar någon form av aktivitet man kan utvecklas vidare inom. Vi anser att Värnamo Kommun har mycket att förbättra inom detta område.

En ungdomsutredning kom äntligen fram under 2015/2016 men slutsatserna har inte kommit igång ännu. I Socialdemokraternas driftbudget anslås *En miljon för unga*, årligen. Pengar som skall möjliggöra bl.a. en ungdomscoach och start av "Ungdomens hus".

Barn- och Utbildningsnämnden har över 800 miljoner kronor till sitt förfogande att driva verksamheterna inom förskolor, fritids, grundskolor, gymnasium och vuxenutbildning. Det är mycket pengar men också ett stort uppdrag som kräver kunnig personal samt specialutformade lokaler.

Verksamheten skall vara utformad så att varje barn och ungdom kan få lära sig de kunskaper man behöver för att bli godkänd och kunna söka vidare. Även om Värnamo Kommun anser sig ligga högt, är vi inte nöjda förrän 100% uppnås. Detta är ett av fokusområdena.

I vår driftbudget följer vi de uträkningar som ekonomiavdelningen gjort vad gäller förändring av antal barn och elever kommande tre år. I Socialdemokraternas förslag till driftbudget läggs till 1.050.000 kronor år 2019 respektive 2020 som kompensation för nybyggda förskolor utöver de tillfälliga lokalkostnader p.g.a. ombyggnadsarbeten, hyra av körgård till Transportprogrammet m.m. som angavs på budgetlänken. Under kommande tre år finns även specialinriktade statsbidrag, de går direkt till nämnden. Vad gäller Lovskolan så skall den innebära att det är enklare för berörda barn att kunna uppnå godkänd nivå. Vi förutsätter att nämnden utformar Lovskolan på ett sätt så att detta uppnås.

Vi accepterar inte slöseriet med att hyra externt när det finns tomma egna lokaler. Komvux skall flytta tillbaka till Östboskolan, hyreskontraktet på Västra skolan skall sägas upp och arbetet med att ta fram en ny grundskola skall komma igång ordentligt. Då sparas åtskilliga miljoner för externa lokaler och paviljonger. Dessa pengar kan användas bättre!

Analysgruppen visar på statistik som säger att Värnamo Kommun vänt den nedåtgående trenden vad gäller elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, 2016 steg siffran till 88,2%. Detta är ett genomsnitt av alla skolor i kommunen, går man in och tittar på de enskilda skolorna skiljer det väldigt mycket. Detta pekar på att vi inte har en likvärdig skola i vår kommun, en brist som starkt påverkar jämlikhet och möjligheter. Under många år har också Socialdemokraterna drivit på om att IT skall nyttjas som ett pedagogiskt verktyg inom skolan, vi har lagt flera förslag på kompetensutveckling av personal och anslag i investeringsbudget. Man löser inte alla kunskapskrav via IT, men verktyget ökar bl.a. tillgängligheten genom att lektioner kan spelas in och ses om igen via nätet. "Repetition är kunskapens moder". Under 2018 förväntar vi oss en redovisning till Kommunfullmäktige angående hur nämnden formar sin verksamhet för att erbjuda en likvärdig skola i hela kommunen och målmedvetet minskar skillnaderna mellan de olika skolorna.

Kulturskolan har en särställning och idag en flexibel och spännande verksamhet. Gymnasieprogram med estetisk inriktning är väldigt viktiga för att utveckla kreativa förmågor,

men har samtidigt svårt att locka elever. Vi anser att Kulturskolans verksamhet och inriktningar fortsatt skall vara bred och flexibel. Kulturskolan erhåller i driftbudgeten, ett ökat anslag på en halv miljon årligen för att bland annat också erbjuda inriktningen bild och form. En samverkan med Gummifabriken, andra organisationer och Vandalorum, ser vi som positiva möjligheter.

Barn- och utbildningsnämnden har skyldigheten att söka alla de statsbidrag och andra bidrag men kan för att förstärka verksamheten och skapa möjligheter för ökad kunskap.

Vi oroas över den höga sjukfrånvaron inom nämndens område, analys av organisation och arbetsmiljö är hög tid att genomföra och åtgärda. Kvaliteten i förskola, fritids och skola beror till allra största delen av personalens kompetens. I vår driftbudget ökar vi anslaget med 5,5 miljoner 2018, 5,5 miljoner år 2019 respektive ökar upp till 6,5 miljoner år 2020. Dessa pengar skall användas till att öka elevhälsan och pedagogisk personal.

INVESTERING

Investeringar som gynnar miljö och barn är en av de viktigaste investeringarna för framtiden. Tar ansvar och är attraktivitetshöjande. För närvarande är det hög belastning på kommunens förskolor, framför allt i centralorten. Behovet av fler förskoleplatser är inte nytt och vi begränsas av att det saknas både mark och detaljplaner. Socialdemokraterna har också sedan länge påpekat behovet av en helt ny grundskola. Kommunfullmäktige har under 2017 tagit ställning och givit ett klart uppdrag till nämnden att prioritera detaljplan för förskolor.

Investeringsram	2018	2019	2020	2021	2022
Samhällsskydd	500	2700	3000	3000	16500
Förskolor, ingår i totalen fastigheter	40000	40000	19200	24000	12000
Skolor, ingår i totalen fastigheter	13500	48600	40000	66000	55700

Tillgång och efterfrågan på förskoleplatser överensstämmer inte alls idag. Fler barn har tillkommit i grupperna trots att ambitionen varit att minska. Fler barn innebär också att lokalerna blir trånga, har höga ljud och sämre luftkvalitet i värsta fall. Dessutom saknas förskollärare och cirka 10 mindre förskolor har en arbetsmiljö och lokal som inte är fullt lämplig för verksamheten. Förra året var vi överens i kommunfullmäktige om att minst en förskola per år under perioden skulle färdigställas. "Nyfiken", granne med Östboskolan, har tillkommit och förhoppningsvis kan byggnationen av ny på Mossle komma igång under året. Sedan är det problem, saknas mark och detaljplaner! Några av våra krav på förskolornas utformning är att lokalerna skall vara väl anpassade för verksamheten, medge lek och lugn, ha en grönskande utemiljö som lockar till rörelse och nyfikenhet. I vår investeringsbudget finns ramanslaget till nära två nya förskolor de första åren samt även för tillbyggnad av några befintliga, t.ex. Bredaryd senast 2020. Vi måste komma ikapp!

I skolan skall eleverna få de kunskaper som de behöver för att kunna gå vidare in i vuxenlivet. Även här betyder lokalernas utformning och utemiljön mycket för att skapa bra klimat för inläring. Bors skola är snart ombyggd, Mossleskolan ombyggd och behöver lugn, Forsheda ska renoveras senast 2021. Trällborgsskolans om- och tillbyggnation skall vara klar senast

2020. Den efterfrågade musiksalen i Bredaryds skola borde varit klar nu men ska vara klar för användning senast 2019. Rörstorpskolan har ett anslag på 2 miljoner, skolan behöver en upprustning, men vi öronmärker inte pengar till ombyggnad för F-3-skola. Sedan många år är påtalat att en helt ny grundskola måste byggas för att klara elevökningarna och arbetsmiljö, klimat. I investeringsbudgeten är 110 miljoner avsatta till detta men ännu finns varken mark eller detaljplan, mycket illa. Det tar tid att få fram dessa och därför ligger huvuddelen av pengarna mellan 2020-2022.

Finnvedens gymnasium esteteten åtgärdas senast 2018 samt ombyggnad av lektionssalar, aula mm får ske årsvis och påbörjas absolut senast 2020. Restaurangskolans framtid diskuteras, vår uppfattning är att denna byggnad behövs även i framtiden och yrkeskåren "kockar" är en bristvara. En analys behövs dock göras snarast över hur lokalerna bäst kan upprustas för att flexibelt medverka till en bra utbildning, därför är kravet att genomförandet skall ske senast 2022.

I investeringsbudgeten ingår årliga avsättningar för utemiljö skolor och förskolor samt pengar till åtgärd för trafiksäkerhet Esteten. Upprustning av Enehagens skolgård senast 2019.

Vad gäller Östboskolan skall den vara ett vuxencentrum (ej barn) med utbildning, träning samt där finns även utrymme till förvaltningslokaler. Vad gäller förvaltningslokalerna är det ännu oklart hur många kan det bli och hur kommer de att täcka behovet? Oklarheterna och oenigheten kring Östboskolan önskar vi få ett slut på. Området har över 20.000 kvadratmeter yta som kommunen äger och förvaltar, hur används den bäst och vilken roll kan den spela i en framtid med tågstopp för höghastighetsbanan? Ett politiskt styrt mål/planprogram behövs för området, vi yrkar att ett sådant tas fram!

10 miljoner finns till förfogande 2019 för utbildningslokaler, men om de skall läggas till utbyggnad av Rörstorpskolan eller annan skola förväntar vi oss en utredning av under 2017. Rörstorpskolans idrottshall inkl omklädningsrum skall dock vara klara senast 2018, även Kärdaskolans klart samma år. För tränings- och utbildningslokalerna kan behövas en upprustning under perioden samt förvaltningslokalerna, senast 2021 skall detta vara klart.

Övriga fastighetsinvesteringar som tillbyggnad av Kaffestugan (ökad kostnad belastar hyran) kan ske senast 2019. Förbättring av förrådsbyggnad Blomman, kommunförrådet samt omklädningsbyggnad Norregård. Gröndalsskolan och Trälleborgsskolan behöver bättre idrottsanläggning, den skall vara klar senast 2019, vi förutsätter också att man i samband med denna ger möjlighet till föreningslokaler. Årliga anslag enligt önskemål finns för energisparåtgärder, oförutsedda fastighetsinvesteringar, säkerhet, ventilation, planerat fastighetsunderhåll mm.

Pålitlig samhällsservice

En pålitlig samhällsservice förväntar sig medborgarna och skall så ha. Det är vårt politiska uppdrag att hålla god ordning och reda på beslut, verksamhet och ekonomi. En väl fungerande ledning och styrning innebär också att verksamheten har god kvalitet för dem och det vi är satta att ansvara för. Detta avsnitt ställer flest krav på Kommunstyrelsen, Medborgarnämnden, Upphandlingsnämnden, Servicenämnden och Omsorgsnämnden.

DRIFT.

Upphandlingsnämnden ansvarar för all upphandling till kommunen. Vi uppskattar att nämnden jobbar med att säkerställa processen och vill jobba proaktivt. Vi uppmanar till fortsatt arbete inom detta, beställarkompetensen behöver utvecklas liksom uppföljning och analys. En inköpsstrategi kan fungera som ledningsdokument. Förra året redovisades en undersökning att cirka 5 miljoner kronor årligen betalades ut helt i onödan p.g.a. brister i ramavtalstrohet och fakturakontroll. Det är inte acceptabelt oavsett om den faktiska kostnaden idag är högre eller lägre. Vi Socialdemokrater stödjer ett fortsatt arbete för ordning och reda inom Upphandlingsnämndens område. Vi har också noterat behovet av ökad kompetens, bl.a. juridisk, som vi ser möjlighet att samverka om inom t.e.x. GGVV. Nämnden tillförs ett årligt anslag på 300.000 kronor. Projektet 100% e-handel bör fortsätta.

Politiskt är vi inte överens om den nybildade Servicenämndens vara eller inte vara. Eftersom den finns idag och har sin spretiga verksamhet, så kommer ingen förändring att kunna vara möjlig under den här mandatperioden. Socialdemokraterna har lämnat förslag inför kommande. Verksamheten som bedrivs inom Servicenämnden är viktig och angelägen, behövs, men vi är helt emot köp-och-säljssystemet. Det är bra att veta den faktiska kostnaden för olika verksamhet, men nämnden har också en overheadkostnad som visat sig vara svår att kunna debitera över på "köpande nämnder". I Socialdemokraternas driftbudget får Servicenämnden en kompensation på 1 miljon kronor för 2018, för att slippa överdebitera inomkommunalt.

Bemanningsenheten skapades för att samordna och se till att övrig verksamhet hade tillgång till kompetent personal när man behöver vikarier. En pool/vikariebank skulle skapas och samordnad. Enheten är igång, men fungerar av oklara skäl inte så väl som den borde. Frågan har varit uppe flera gånger. Under 2017 förutsätter vi att utredning för förbättring slutförs så att bemanningsenheten fungerar från 2018 och framåt. Kravet är att alla vikariebehov skall lösas via Bemanningsenheten och den personal som är vikarier skall ha yrkeskunskaper. Saknas detta så uppmanas bemanningsenheten återkomma med utbildningsplan som kan genomföras i samverkan med den enskilde, komvux eller campus samt viss finansiering ur den centrala kompetensutvecklingspotten.

Kommunens näst största nämnd är Omsorgsnämnden, över 560 miljoner i nettodrift. Ett viktigt uppdrag att genomföra socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen på ett omdömesfullt sätt till alla dem som behöver sådant stöd och hjälp för att klara sin vardag. Nämnden har också uppdraget att se till att personalen har de kunskaper som behövs samt även ha en framtidsspaning för att garantera en hållbart säker verksamhet. Regeringen har anslagit höga statsbidrag för att stärka omsorgen, vi förutsätter att nämnden söker dessa pengar och låter dem stärka verksamheten.Handledning, introduktion och vidareutbildning är mycket viktigt inom nämndens område och går inte att hoppa över. Den del av utbildningsbehov som överstiger vad nämnden själv förfogar över i sin internbudget, kan medfinansieras via centrala kompetensutvecklingspotten.

Vi ser det också som självklart att det är den äldre som själv bestämmer om man vill och behöver flytta in på ett särskilt boende, eller önskar avlastning på korttidsboende. Uppsökande verksamhet är en uppgift som Socialdemokraterna tog initiativ till via en motion.

Även Omsorgsförvaltningen har en oacceptabel hög sjukfrånvaro. Vi har flera gånger påtalat behovet av strategiskt arbete och målsättningar för att aktivt komma tillrätta med detta problem. Kravet återstår, det är inte rimligt att slösa med människors hälsa när varje personal behöver finnas på plats för att upprätthålla en god kvalitet.

Nyligen sattes heltidsprojektet igång och först ut är omsorgsnämnden. Detta projekt ser vi fram mot kommer att innebära bättre arbetsmiljö för personalen, högre närvaro och därmed också färre olika ansikten inom omsorgen, något som efterfrågas enligt enkäter och undersökningar. En förutsättning för att lyckas är att ha en lämplig nivå på grundbemanningen. Vi anser att den behöver öka, men har ännu inte sett några tydliga beräkningar av hur eller vad. I vårt förslag till driftbudget ingår ett ökat anslag till Omsorgsnämnden på tre miljoner årligen att i första hand använda till ökad grundbemanning.

Som ett led i att öka den sociala trivseln och intressera unga för yrkeskarriär inom omsorgen, har vi Socialdemokrater föreslagit att unga skall kunna jobba med sociala aktiviteter på helgerna inom våra olika boenden. I budgeten ingår ett anslag för handledning till dessa unga, 300.000 kronor per år.

Medborgarnämnden har en bred och aktiv verksamhet. Som i så många kommuner finns stor svårighet att rekrytera och behålla socionomer. Tyvärr läggs stora driftpengar på inhyrning av "konsulter" vilket varken skapar kontinuitet eller hållbar kvalitet. Den planerade utbildningen av socionomer ser vi fram mot starta. Vi anser att det är väldigt viktigt för hela kommunens framtida tillväxt att det hela tiden pågår ett aktivt och individanpassat arbete med att arbetssökande människor åter kommer i arbete eller vidare studier.

Det förebyggande folkhälsoarbete som finns inom fritidsgårdarnas och fältarbetarnas område är viktigt och skall hela tiden kunna vara flexibelt för att nå största nytta och effekt för ungdomar som behöver. Vi oroas över det ökade spelberoendet, problemen med daglig sysselsättning för psykiskt funktionshindrade, ökat våld i nära relationer m.m. problem som med fördel skulle kunna jobbas kommunövergripande med. Värnamo kommun tillhör en organisation kallad Finsam, där bl.a. Arbetsförmedling och Försäkringskassan finns med. Vilka initiativ har Värnamo kommun tagit till förbättringsprojekt?

Ekonomisk rådgivning, både förebyggande för ungdomar som till enskilda individer som hamnat i en svår ekonomisk situation, behöver öka. I vår driftbudget ökar vi anslaget till Medborgarnämnden med en 50% tjänst.

Överförmyndaren och kommunrevisionen erhåller önskad ram.

INVESTERING

Räddningstjänsten är under ständig översyn, vilket kan stressa verksamheten och skada kvaliteten om man inte kommer överens om en godtagbar lösning. Att heltidsstyrkor kompletteras med deltidsstyrkor uppfattar vi att vi är överens om vara en modell som är hållbar. I investeringsbudgeten finns reservation för en ny räddningsstation i Bor, senast 2023 beroende på att vi uppfattar det ännu oklart om renovering av nuvarande skall ske eller om ny plats skall sökas. Ett sådant besked måste vara framme senast inför nästa års budgetberedning.

Bostäder och förvaltningslokaler för äldre- och funktionshinderomsorgen, investeras numer nästan enbart via Finnvedsbostäder. Det finns en rimlighet att personers egna boende

hanteras enligt denna modell. Ännu finns några bostadsrätter inom Tekniska utskottet ansvar, f.d. Västrabo och Skogslyckan. Årliga anslag för renovering ingår i investeringsbudgeten.

Investeringsbudgeten innehåller också de önskade årliga pottorna för energisparåtgärder, oförutsedda fastighetsinvesteringar, ventilation, larm, städ mm. ca 12-26 miljoner årligen.

Att maten är näringsrik, god och serverad i trevlig miljö är ett självklart krav inom pålitlig samhällsservice. Betyder mycket för hälsan och inlärning. Lika viktigt inom äldreomsorg som skola. Socialdemokraterna är inte nöjda med den "köp-och-sälj"-verksamhet som Servicenämnden har uppdrag att sköta. Däremot uppskattar vi att kostnadsbilden är klarare. Ordning och reda i ekonomin skall det vara. Huvudsyftet med maten och måltiden är ändå att den skall smaka gott för dem som den tillagas för. Kommunfullmäktige har antagit en måltidspolicy, viktigt att följa upp den för att se hur den genomförs.

Investeringsbudgeten innehåller årligt anslag för upprustning av storköksutrustningar. Stort behov finns av ombyggnad och upprustning av våra kök. I budgeten finns utrymme för Gröndalsskolan, klart senast 2023, Linneberg senast 2019, Mossleskolan senast 2021, Pepparmyntan senast 2023, Finnvedens gymnasium senast 2020, Trälleborgsskolan senast 2022. Kommer det av praktiska skäl behov av en annan prioriteringsordning mellan köken, skall kommunfullmäktige informeras. Huvudsaken är att köken rustas upp och god mat kan tillagas till dem vi är till för.

Slutligen

Vill man växa, måste man satsa. Det gäller att investera för att växa lite grönare, lite mjukare och få goda sociala miljöer.

Strategin för de kommande åren anser vi Socialdemokrater innebär att man måste våga växa hållbart samtidigt som också den kommunala verksamheten skall vara pålitlig och hålla god kvalitet. Under de kommande tre åren skall:

- Rambudget för investeringar innehållande ett antal objekt skapas. Objekten skall ha målpunkt när de skall vara klara. Investeringsprocessen skall kompletteras och förfinas för att nå säkrare kalkylnivåer, större träffsäkerhet och ökad samverkan mellan berörda nämnden
- Fem fokusområden jobbas med utöver grunduppdraget. Fokusområdena rör personal, attraktivitet, kunskapsnivå, fastigheter och samhällsplanering.
- Omsorgsnämnden redovisa hur man organisera sin verksamhet så att de som behöver hjälp och stöd skall få detta och därmed också få ett betydligt större egeninflytande.
- Barn- och Utbildningsnämnden skall redovisa hur man uppnår likvärdig skola där alla barn lär sig de kunskaper man behöver för att nå godkänt och kunna söka till vidare studier.
- Översiktsplan, fördjupningar och detaljplaner skall fram som visar en funktionell och klimatsmart markanvändning, vattensäkerhet och infrastruktur kan göra att vi växer lite smartare, lite grönare.
- En miljon till de unga, innebär ett lyft för ungdomspolitiken och ungdomsverksamheten utöver vad som ingår i nämndernas grunduppdrag idag.
- Genom Gummifabriken och andras evenemang skall utbudet av kultur öka och göras tillgängligare. Äldre och unga är tydliga målgrupper.

- Budgetramen till nämnderna är utökad något för nya uppdrag, men det är upp till nämnden och dess förvaltning att organisera sig så att man både uppfyller grunduppdraget och utvecklingsuppdragen utifrån värdegrund och målarbetet. Genom tätare uppföljningsrapporter kan kommunfullmäktige och allmänheten följa hur arbetet går.

Vi Socialdemokrater ser en positiv utveckling för vår kommun, trots osäkerhet i världen, låneberoende och ökade kompetensbehov inom näringsliv och offentlig sektor. Värnamo kommun ligger i en aktiv region och har en geografisk närhet som är till stor fördel. Budgetperioden för driften är på tre år och investeringsbudgeten har en längre utblick, samtidigt skall båda budgetarna hålla ekologisk, ekonomisk och socialt hållbarhet. Detta kräver god ordning och reda samt tydlig ledning och styrning.

Vi är beredda att fortsätta driva på Värnamo kommuns utveckling till att vara en framtidskommun där alla kan få plats och trivas. Vi manar till jobb och framtidstro, tar ansvar för kommande generationer och kräver en pålitlig samhällsservice. Skattesatsen är oförändrad.

Värnamo den 25 maj 2017

Socialdemokratiska gruppen genom

Ulla Gradeen, Pär AJ Persson, Kent Blixt, Anders Ferngren, Anette Myrvold och Azra Muranovic.

Yrkanden angående Ärenden hänskjutna till budgetberedningen:

D1; Landsbygdspott vid utvecklingsdialog. 300.000 kronor per år 2018-2019 för enkla, snabba, effektiva insatser i kommunens samhällen utanför Värnamo stad, bifaller vi.

D2; Plan köksinvesteringar. Vi påminner om Måltidspolicyn och att maten skall vara näringsrik, välsmakande och serveras i trevlig miljö.

Enligt socialdemokraternas investeringsbudget vilket innebär att köken på Östboskolan och Linneberg är klara senast 2019, Mossleskolans, Finnvedens gymnasium och Trälleborgsskolan klara senast 2021 samt Gröndalsskolans och Pepparmyntans kök klara 2022/2023. Total investeringsram inkl påbörjat 85 miljoner.

D3a; Policy och projekt för heltid som norm. Viktig arbetsmiljö och verksamhetsfråga.

Socialdemokraterna är positiva till att detta arbete äntligen kommit igång, vi har respekt för att det kommer att ta några år innan genomfört men påminner om att takten måste hållas för att uppnå effekt. Vi bifaller förslaget om att anslå 1.803.000 kronor år 2018 samt 350.000 kronor 2019, med finansiering ur kompetensutvecklingskontot.

D3b; Framtidens ledarskap i en väl fungerande organisation behövs tydlighet, delaktighet och god ledning och styrning. Socialdemokraterna bifaller projektet som skall medverka till att bli en attraktivare arbetsgivare och bifaller förslaget om att avsätta 80.000 kronor till ledarskapsutveckling finansierat ur kontot för kompetensutvecklingsmedel.

D4; Finnvedens samordningsförbund. Samverkan inom svåra uppgifter för att underlätta för människor i stora behov, är en bra verksamhet. Bifall till höjt anslag.

D5; Fossiloberoende fordonsflotta leder till bättre klimat och miljö vilket passar utmärkt för en ekokommun som Värnamo säger sig vara. Bifall till höjt anslag.

D6; Sjuksköterskeprogrammet intag Viktig utbildning och bra med samverkan mellan flera kommuner. Bifall.

D7; Körgård Bredasten Flytten medger exploatering av mark för bostäder. Vi bifaller höjt anslag för ny körgård men uppmanar till återhållsamhet för höga hyror och vaksamhet över att Transportprogrammets olika lokaliteter inte skadar kvaliteten i utbildningen.

D8; Åtgärder ang ungdomsutredningen Bra utredning med mycket lämpliga slutsatser. Bifall till tillsättande av ny tjänst som ungdomscoach

D9; Kontaktcenter Vi tycker detta har dragit ut på tiden och kostnaderna skjuter i höjden. För att uppnå kvaliteten så är det viktigt att utbildning och system ligger i linje med vad som förväntas utföras. God information både till kommunens egna verksamheter samt till medborgarna. Bifall omfördelning av kostnader, vi förutsätter en uppföljning i kommande månadsrapporter.

Yrkanden

1. Bifall till Socialdemokraternas förslag på vision och övergripande mål, se S-budgetdokument sidan 6.
2. Bifall till Socialdemokraternas förslag på investeringsbudget och plan.
3. Att uppdra till Tekniska utskottet att se över kalkylnivåernas relevans, återrapportering till kommunfullmäktige senast april 2018.

4. Att uppdra till Tekniska utskottet att senast mars 2018 presentera ett underlag för diskussion om långsiktighet, insatser och tidplan över vilka åtgärder som kan krävas inom samhällsskydd med dagvatten, översvämningsåtgärder o.dyl.
5. Att uppdra till Tekniska utskottet att senast våren 2018 presentera förslag på genomförande av säker vattenförsörjning för fastigheter i Hamra respektive Herrestad.
6. Att uppdra till Tekniska utskottet att senast februari 2018 redovisa plan genomförande av spontanidrottsplats i samtliga fyra kransorter. Genomförandet skall kunna ske inom investeringsperioden i 2019 års budget.
7. Att uppdra åt Tekniska utskottet att sammanställa och senast 2018 redovisa förvaltningarnas behov av administrativa lokaler på kort och lång sikt, samt ta fram en möjlig plan som innebär ökat nyttjande av eget ägda fastigheter.
8. Bifall till Socialdemokraternas förslag på verksamhetsplan och budget
9. Att vid varje fastighetsinvestering där två eller fler nämnder är berörda, skall en politisk styrgrupp tillsättas från berörda nämnder/utskott. Styrgruppens uppdrag är att följa investeringen samt ha mandat att ta eventuella kompletterande beslut i linje med vad kommunfullmäktige beslutat. Detta är en tillfällig åtgärd under 2018-2020 och skall utvärderas under 2020.
10. Att uppdra åt Tekniska utskottet att säga upp hyreskontraktet på Västra skolan, samt uppdra åt Barn- och utbildningsnämnden att erbjuda kommunal vuxenutbildning och där till hörande verksamhet i Östboskolans lokaler. Detta innebär en lösning av Barn- och Utbildningsnämndens propå om att driftpengar går till okompenserade hyror.
11. Att uppdra åt Kommunstyrelsen att ta fram förslag till ett politiskt styrdokument som innehåller mål och syfte med användningen av Östboskolan. Vilken roll kan området fylla och spela i en framtid med stopp för höghastighetsbanan?
12. Att uppdra till samtliga berörda nämnder att under perioden 2019-2021 och utöver grunduppdraget fördjupa arbetet inom de av oss utpekade fem fokusområdena, se sid 2. Årlig redovisning skall ske till Kommunfullmäktige i årsbokslutet.
13. Att uppdra åt Barn- och utbildningsnämnden redovisar till kommunfullmäktige 2018, hur nämnden formar sin verksamhet för att erbjuda en likvärdig skola i hela kommunen och målmedvetet minskar skillnaderna mellan de olika skolorna.